

Initiatiefvoorstel

Een nieuwe focus op het Haarlemse homobeleid

April 2015

Anne-Floor Dekker

Abid Azannay

Sibel Özugul-Ozen

Rob de Jong

Inleiding

Voor u ligt een initiatiefvoorstel van vier raadsleden van de gemeente Haarlem die gemeend hebben dat het Haarlemse homobeleid beter kan en beter moet. Ook al zijn onze achtergronden anders en hebben wij een verschillende politieke kleur: wij vinden elkaar in het gemeenschappelijke idee dat elke Haarlemmer in onze stad volledig tot zijn of haar recht moet komen.

Homobeleid

Bij de evaluatie van het koploperbeleid hebben diverse politieke partijen aangegeven kritisch te staan tegenover de bereikte resultaten en de manier waarlangs wordt gewerkt. Dit had niets te maken met een verschil van mening over welk doel we na streven, maar alles met de manier waarop we ons doel kunnen bereiken. Het is natuurlijk erg vrijblijvend om wel kritiek te hebben maar geen voorstel te doen voor beleidsaanpassing. Daarom hebben vertegenwoordigers van vier Haarlemse politieke partijen het heft in eigen hand genomen. Dat mondt uit in onderstaand voorstel. Wij verzoeken de gemeenteraad opdracht te geven aan het Haarlemse college om dit voorstel op te nemen in, en deel te laten uitmaken van, het Haarlemse homobeleid (officieel LHBT-beleid).

Ons gedeelde doel

Haarlem moet een stad zijn waar iedereen moet kunnen zijn wie hij of zij is. Wij staan voor een Haarlem waar mensen niet benadeeld worden op wat voor grond dan ook. De specifieke groep Haarlemmers waar dit voorstel over gaat betreft de LHBT-groep: lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders.

Opmerkingen over het bestaande homobeleid

Het huidige homobeleid streeft een verbetering na van de positie voor leden van de doelgroep. Het focust zich primair op het bestrijden van discriminatie door bijvoorbeeld het bespreekbaar maken van de verschillende seksuele oriëntaties in diverse verbanden (bijvoorbeeld op scholen, sportclubs of in verzorgingstehuizen) en op het weerbaar maken van de LHBT'er zelf. Het achterliggende idee is natuurlijk: onbekend maakt onbemind. Een grote rol is dan ook weggelegd voor de LHBT'er zelf: ben sterk en kom uit voor je geaardheid, weet dat je niet alleen bent en er zijn zelfhulpgroepen waar je steun en support kan vinden.

De omgeving van de LHBT'er wordt verteld dat discriminatie niet kan en mag in onze samenleving en getracht wordt een nieuw bewustzijn in het leven te roepen. Voorlichting moet hierbij helpen. Ook hier is de achterliggende gedachte: als we elkaar beter begrijpen is acceptatie al een stuk dichterbij.

Misschien is het kernwoord van het homobeleid wel te vatten in 'openheid'.

Toch zetten wij enige vraagtekens bij de nagestreefde openheid van het huidige homobeleid.

Uiteraard zijn wij het ermee eens dat in een ideale wereld iedereen vrij moet zijn om te leven zoals hij of zij wil. Inderdaad: openheid. Tegelijkertijd erkennen wij ook de unieke uitgangssituatie van elke LHBT'er en dat is dat het accepteren van je eigen geaardheid en het naar buiten brengen hiervan in je eigen sociale netwerk een individueel proces is: iedereen doet dat op geheel eigen wijze, in een eigen tempo en bepaalt zelf in hoeverre de sociale

structuur waarin hij/zij zich bevindt hier deelgenoot van wordt gemaakt. Er bestaat dus geen blauwdruk voor een geslaagde coming-out: dit doe je zelf... of je doet dit niet.

Wij zien ook in dat een veilige omgeving van groot belang is. Niemand zou bang moeten zijn om zijn of haar eigen leven te leven zoals hij of zij wil. Het is in onze optiek dan ook niet zo dat de LHBT'er een probleem heeft, sterker nog, wij hebben groot respect voor de wijze waarop mensen hun eigenheid claimen. Het is juist de omgeving die een probleem heeft met de homoseksualiteit van een ander mens. En die omgeving kan erg afwijzend zijn. En dat probleem mag niet het probleem worden van de LHBT'er.

Wat zegt de gemeente in het Lokaal actieplan regenboogstad Haarlem 2015-2017?

De gemeente stelt zich in het lokaal actieplan regenboogstad 2015-2017 ten doel dat:

- De sociale acceptatie van homoseksualiteit en transgenders toeneemt onder de gehele bevolking en met name onder jongeren, ouderen en in kringen waar dat nog taboe is;
- De aanpak van vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBT-personen vruchten afwerpt;
- LHBT-personen zich gesteund weten en zich (veiliger) en weerbaarder) voelen in het sociale domein: op school, op straat, op het werk in de zorg en thuis, in de sport en in hun eigen sociale kring.

Als speerpunten worden onderscheiden: zichtbaarheid, ouderen, zorg, onderwijs, sport en bijzondere doelgroepen.

Met deze doelen en speerpunten zal niemand het oneens zijn, maar zijn ze allemaal even effectief? En waar halen we het beste en meest effectieve rendement met de verbetering van de positie van LHBT-ers? Waar zit eigenlijk de grootste pijn?

De voorgestelde doelgroep

Uit onderzoek ¹ is gebleken dat homofobie relatief vaak voorkomt in migranten- en vluchtelingengroepen. Iedereen neemt zijn eigen culturele bagage mee en we constateren dat in bepaalde subgroepen vaak sprake is van een weinig tolerante houding ten opzichte van de LHBT-doelgroep.

¹ Keuzenkamp, S, & Kuyper, L. (2013). Acceptatie van homoseksuelen, biseksuelen en transgenders in Nederland 2013. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Het probleem doet zich volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau het hevigst voor onder streng religieuze groepen, waaronder orthodoxe christenen en moslims. Ook onder diverse niet-westerse migranten komt homofobie relatief veel voor². In Haarlem maakt deze laatste groep op dit moment circa 14,5 % van de bevolking uit³.

Wij zijn dan ook van mening dat gerichte actie op deze groep, alhoewel deze in zichzelf ook weer is verdeeld in diverse groepen, het meeste rendement zal opleveren bij acties om homofobie te bestrijden. En het gaat ons uiteindelijk om inzet van de middelen daar waar deze het meeste nodig zijn.

In het lokaal actieplan regenboogstad 2015-2017 wordt dit onderwerp slechts 'aangeraakt' onder het kopje 'bijzondere doelgroepen'. Wij zijn van mening dat dit veel prominenter naar voren moet komen en dat de focus primair moet liggen op die groepen waar homofobie het hardnekkigst is. Om de simpele reden dat juist hier de individuele vrijheid van homo's het hevigst onder druk staat en uitingen van homohaat het hevigst kunnen zijn.

Wat stellen wij concreet voor?

Haarlem moet het accent van het homobeleid verleggen naar die plekken waar de pijn het grootst is en nog steeds groter wordt: de migrantengroepen (de doelgroep). Elke euro inzet, elke krachtsinspanning levert hier meer resultaat op in het bestrijden van homofobie dan op plekken waar de situatie beter is (maar ook nog steeds beter moet worden).

.....en nog concreter.....

Er zijn veel methodieken bedacht om groepen van binnenuit te beïnvloeden, waaronder de methodiek *Gamechangers* (Vluchtelingen-Organisaties Nederland, 2014) en de methodiek *Ik kan mezelf niet zijn, maar ook geen ander* (Gay-Straight Alliantie Integratie, 2014). Wat ze gemeen hebben is dat ze zijn gericht op een mentaliteitsverandering binnen migranten- en vluchtelingengroepen, vanuit de gemeenschap zelf. Deze methoden gaan uit van het principe dat voor de acceptatie van homoseksualiteit en de weerbaarheid van LHBT's een emancipatiebeweging moet worden georganiseerd waarin individuen het recht krijgen om over zichzelf te beschikken. Een dergelijke emancipatiebeweging werkt alleen als dit van onderop en binnenuit gebeurt: dat betekent dat mensen uit de doelgroep vanaf dag 1 betrokken moeten zijn. Zonder hen is geen strategie te bedenken die aanslaat binnen de groep. Immers: de aanpak moet echt 'binnenkomen' en taboes moeten worden doorbroken.

² Hijink, W. (2014) De acceptatie van homoseksualiteit door etnische en religieuze groepen in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

³ Centraal Bureau voor de Statistiek (2013). Demografische kerncijfers per gemeente. Den Haag. Heerlen: CBS

De strategie moet vanaf dag 1 gericht zijn op de groep en de fase van mentaliteitsverandering waarin de groep zich bevindt. Sommige mensen kunnen er bijvoorbeeld nog absoluut van overtuigd zijn dat homoseksualiteit een ziekte of afwijking is, terwijl anderen wel vinden dat ook LHBT's het recht hebben om hun eigen leven te leven, maar niet zo goed weten hoe ze dat kunnen verdedigen in hun eigen – meer conservatieve – omgeving.

Dat betekent dat gedegen kennis van de groep nodig is (van binnenuit). Maar het kan ook betekenen dat soms een lange omweg gemaakt moet worden. Soms rust op homoseksualiteit een dermate groot taboe dat eerst gefocust moet worden op vraagstukken als 'wat is individuele vrijheid' en 'vinden wij dat iedereen vrij moet kunnen zijn' of 'ik ben voor schending van mijn vrijheid gevlucht, moet ik anderen dan ook vrijheid gunnen?'.

Duidelijk moge zijn dat de wereld niet in één dag verandert en ook niet in een paar jaar. Het bestrijden van homofobie is een proces van lange adem en maximale inzet.

Doelen

Concreet betekent bovenstaande dat we voor de komende twee jaar – 2016 en 2017 – ten doel stellen:

- Een LHBT-beleid met stevige focus op de aanpak van homofobie in migranten- en vluchtelingenkringen;
- Zichtbare betrokkenheid en commitment (middels bijv. allianties) van vertegenwoordigers van migranten- en vluchtelingengroepen in Haarlem bij de ontwikkeling en uitvoer van de aanpak;
- Gebruik van bestaande best practices gericht op de emancipatie van een hele groep (hetero en LHBT) ipv alleen gericht op de weerbaarheid en empowerment van LHBT's;
- Concrete strategieën van aanpak gebaseerd op 1) het profiel van de groep en 2) de fase van mentaliteitsverandering waarin een groep zich bevindt.

Metten is weten

Eén van de problemen die wij aantreffen bij het huidige homobeleid is de meetbaarheid: je kunt beschrijven wat je allemaal doet maar hoeveel toleranter zijn we daarmee geworden? Kun je dat afmeten aan het aantal meldingen bij het antidiscriminatiebureau?

Bij ons voorstel speelt dit natuurlijk ook. Wij kiezen op basis van gedegen onderzoek voor een duidelijke doelgroep maar zien meteen het probleem van de meetbaarheid. Wij verlangen dan ook een gedegen inhoudelijke rapportage van de uitvoerders. Deze zal inhoudelijk van aard zijn: wat hebben we gedaan, hoe loopt de betrokkenheid van de vertegenwoordigers van migranten- en vluchtelingengroepen, welke informatie komt vanuit

deze groepen naar boven over het in gang gezette beleid, welke aanbevelingen komen er en hoe is bijsturing mogelijk en nodig? Inhoudelijk zullen wij er jaarlijks over komen te spreken.

We beseffen dat er geen cijfermateriaal uit naar voren komt, maar hebben gezien de ervaringen vanuit de hierboven genoemde beproefde methodieken vertrouwen in deze aanpak. De doelgroep is nieuw, de focus is nieuw en ervaringen elders laten zien dat het werkt.

Wie moet dat doen?

Wij respecteren de inzet van onze huidige partners. En voor iedereen geldt: de resultaten tellen. Een verschuiving van focus naar de door ons beschreven doelgroepen heeft uiteraard gevolgen. Wij stellen het volgende voor:

1. Wij erkennen de rol van de bestaande spelers in de stad, te weten COC Kennemerland, Gay Haarlem, Bureau Discriminatiezaken Kennemerland en betrokkenen van de voormalige Stichting Haarlem Roze Stad. Maar wij vragen hen wel allianties aan te gaan met vertegenwoordigers (of netwerken, zelforganisaties) uit de beschreven doelgroepen of met (landelijke) organisaties met bewezen expertise in het betrekken van deze doelgroep.

2. Indien de huidige organisaties geen rol ambiëren in ons voorstel, of het veld daardoor te gefragmenteerd zou worden, staan wij open voor het toetreden van een nieuwe organisatie op het Haarlemse homobeleid, met bewezen ervaring en expertise.

Financiën

Veel geld gaat er niet om in het homobeleid. Het rijk stelt in 2015 € 10.000 euro beschikbaar wat Haarlem aanvult met € 10.000 euro uit het diversiteitsbeleid. In 2016 en 2017 wordt het gehele bedrag van € 20.000 euro gedragen door het Rijk. Haarlem zet als cofinanciering ambtelijke capaciteit in.

Wij stellen voor 50% van de middelen te alloceren naar ons voorstel voor de nieuwe aanpak van de specifieke doelgroep. Wij schatten de jaarlijkse kosten daarvan in op € 10.000 euro.

Indien het bestaande beleid en de bestaande plannen door extra inzet op deze nieuwe doelgroep dermate wordt gefragmenteerd, kunnen wij ons indenken dat de gemeente voor drie jaar € 10.000 per jaar extra vrijmaakt om echt werk te maken van dit groeiende probleem in onze stad.

Aangezien momenteel de diversiteitsmiddelen onvoldoende worden uitgeput, is het voorstel om ook in 2016 € 10.000 euro uit de diversiteitsmiddelen in te zetten. Het komende jaar wordt mogelijk een aanpassing van het diversiteitsbeleid voorgesteld ten behoeve van betere uitputting van het vrijgestelde budget. Daarop wordt in 2016 ambtelijk een inschatting gemaakt van de uitputting voor 2017. Het voorstel is om op basis daarvan

opnieuw binnen de commissie Samenleving te bespreken of de € 10.000 euro in 2017 ook uit de diversiteitspot moet komen of dat andere dekking moet worden gezocht.

En verder....

Wij geven de wethouder opdracht in gesprek te gaan met de bestaande partijen in de stad en met 1 of 2 partijen buiten de stad om de intensivering van homobeleid op de voorgestelde doelgroep concreet vorm te geven en met een plan van aanpak te komen, ingaande 1 januari 2016.